

5

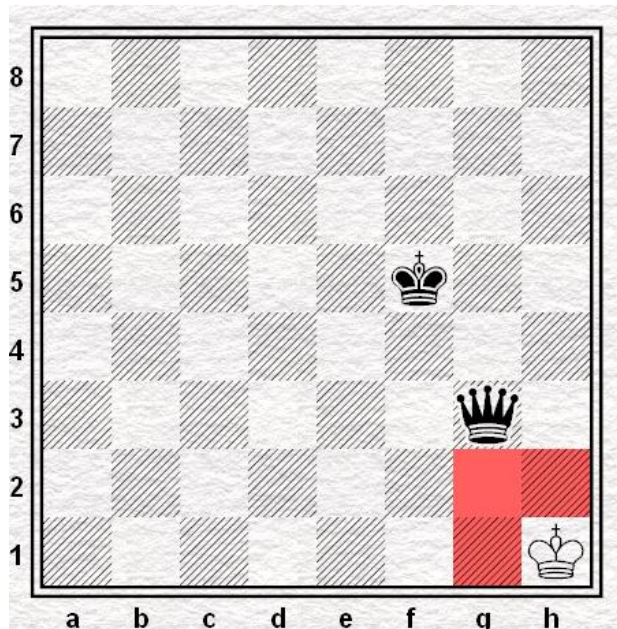
Remise

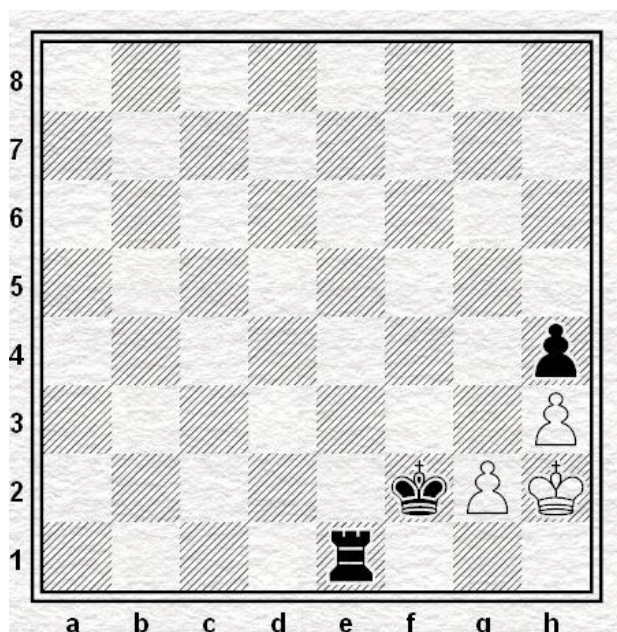
Bij een schaakwedstrijd wint niet altijd iemand. Het kan ook gelijkspel worden. Niemand wint er, niemand verliest er. Bij schaken heet dat remise. Wanneer is het remise? Ten eerste als beide spelers het daarover eens zijn. Maar ook als één van beide spelers nog graag wil winnen, kan het toch remise zijn. In deze les bekijken we de verschillende mogelijkheden.

Pat

Als de Koning schaak staat en de speler het schaak niet meer op kan heffen, dan is het Schaakmat. Maar wat nu als de Koning NIET schaak staat en de speler toch geen enkele zet kan doen, behalve zichzelf schaak zetten? Jezelf schaak zetten mag niet. Wat dan? Dan is het pat. Het is dan remise. In de volgende stelling kan wit niets meer doen.

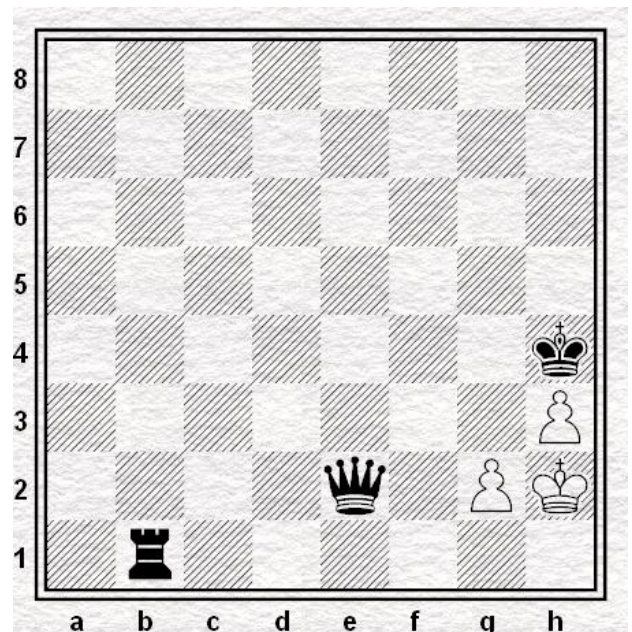
Wit aan zet. Het is pat

Oefening 1: Wit aan zet. Is het pat?

Goed kijken hoor. Wit kan nergens meer met de Koning heen, maar nog wel de pion op de g-lijn 1 of 2 vakjes vooruit spelen. Het is dus geen pat. Als wit die pion vooruit zet dan kan zwart de volgende zet schaakmat geven met die hele moeilijke regel uit de vorige les: 'en passant' slaan.

Ook als je materiaal voor staat (dat betekent dat je meer schaakstukken geslagen heb dan je tegenstander) kan het dus nog remise worden. Let dus altijd goed op dat je tegenstander nog een zet kan doen óf schaak staat. Nog een stelling om te oefenen.

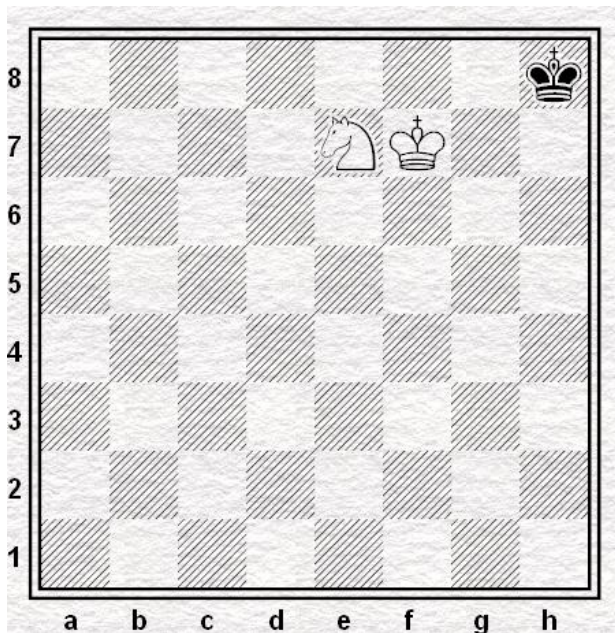
Oefening 2: Wit aan zet. Is het pat?

Zwart staat veel materiaal voor, maar toch is het remise. Wit kan niets meer doen. De pion op de g-lijn mag nu niet naar voren want dan staat de witte Koning schaak door de Dame op e2.

Geen matmateriaal

Het is ook remise als geen van de spelers de andere koning mat kan zetten. Dat is bijvoorbeeld het geval als beide spelers alleen nog maar een koning over hebben. Een Koning mag nooit de andere Koning schaak zetten. Weet je nog waarom? Omdat hij dan zelf ook schaak staat. En dus kan je nooit mat zetten met alleen een Koning.

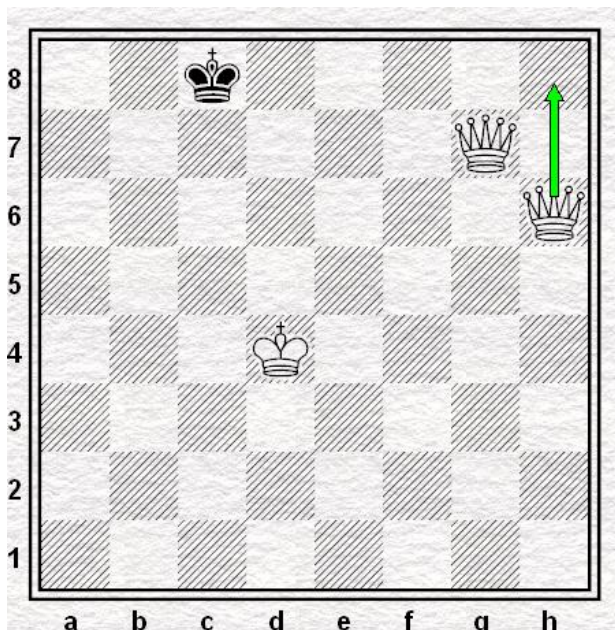
Het is ook remise als één van beide spelers alleen nog een Paard of een Loper heeft. Je kan dan wel schaak zetten met het Paard of de Loper, maar de Koning kan altijd nog wegglopen. Je hebt dan te weinig schaakstukken over om nog mat te zetten. Met een mooi woord heet dat dat je te weinig matmateriaal hebt. Probeer maar eens de zwarte Koning mat te zetten in de volgende stelling.

Het is remise

Zelfs met 2 Paarden is alleen mogelijk om mat te zetten, als de andere speler graag mat gezet wil worden.

Het is wel mogelijk om met twee Lopers mat te zetten. Ook met een paard en een Loper kan je mat zetten, maar dat is hééél erg moeilijk. Je kan veel makkelijker mat zetten met twee Dames of een Dame en een Toren. Tip: als je zorgt dat je een pion overhoudt, dan kan je met die pion naar de overkant lopen en een Dame vragen (promoveren heet dat, weet je nog?).

Zwart wordt mat gezet door 2 Dames

Mat zetten met Dame en Toren leer je de lessen van niveau 2. Mat zetten met alleen een Dame of alleen een Toren leer je in de lessen van niveau 3.

Herhaling van Zetten

Als beide spelers steeds dezelfde zetten doen, dan is het ook remise. Om precies te zijn: als 3 keer dezelfde stand op het bord staat. Het is ook remise als een speler steeds schaak kan geven en dat ook doet. Dat wordt eeuwig schaak genoemd. Tenslotte is het ook nog remise als er 50 zetten lang geen pion verzet is of een stuk geslagen is. Om te weten of je 50 zetten gespeeld zijn, worden de zetten opgeschreven. Dat heet noteren. Bij noteren zijn de veldnamen belangrijk die je in de eerste les geleerd hebt. Deze remise regels horen bij het schaakspel, maar ze komen niet zo vaak voor. Het is dus niet erg als je ze nu nog niet goed begrijpt.

Tot slot: regels bij schaaktoernooien

Bij schaaktoernooien gelden een aantal extra regels.

- Voordat de partij begint, geef je elkaar een hand en wens je elkaar een goede wedstrijd.
- Toeschouwers mogen niet voorzeggen of aanmoedigen. Dat lijkt makkelijk, maar dat is het niet.
- Aanraken is zetten. Dat betekent dat als je een stuk aanraakt, dat je met dat stuk moet zetten. Je kan dus maar beter eerst goed nadenken voordat je een zet gaat doen.
- Los gelaten is gezet. Als je een stuk zet en het even los laat of als je het op een verkeerd veld zet, dan is je zet voorbij. Je mag dan niet even snel nog een andere zet doen. Een uitzondering is als je je koning per ongeluk schaak zet, dan moet je zelfs een andere zet doen. Namelijk met het stuk dat je aangeraakt hebt als dat kan.
- Soms wordt er met een schaakklok gespeeld. Daarop staat de bedenktijd die nog over is. Na een zet, druk je de schaakklok in met dezelfde hand als waarmee je gezet hebt. Is de bedenktijd op, dan mag de andere partij de winst opeisen. Dat betekent dat degene wiens tijd op is, dan verloren heeft. Ook hierbij mogen toeschouwers niet voorzeggen dat de tijd op is. Meestal speel je pas met een schaakklok, als je al erg goed kan schaken en een partij anders erg lang duurt.

Gefeliciteerd

Je weet nu alle schaakregels! Dat betekent dat je een schaakpartij tegen iemand anders kan spelen volgens de echte schaakregels. Ook kan je meedoen aan een schaaktoernooi. Je zal merken dat je in het begin veel partijen verliest. Want behalve wat de schaakregels zijn, is er nog veel meer te leren. Bijvoorbeeld wat goede zetten zijn en slimme trucjes. In een volgend niveau schaaklessen leer je daar meer van.

Doe je dan weer mee?